

Archeologisch vooronderzoek te Noorderwijk (Herentals) - Servaas Daemsstraat.

Definitieve rapportage van de bekomen resultaten.

Bracke, M.

AS - Rapportage 2008 - 32

Opdrachtgever:

**Aquafin NV
Jan Peeters (projectleider)
Dijkstraat 8
2630 Aartselaar**

Opgraving ☐	Prospectie ☐
Vergunningsnummer:	
Datum aanvraag:	
Naam aanvrager:	
Naam site:	

© 2009

Archaeological Solutions bvba, Lange Nieuwstraat 42, 2800 Mechelen

Lay-out: Herman De Winter

Foto's: Archaeological Solutions (tenzij anders vermeld)

Tekeningen: Archaeological Solutions (tenzij anders vermeld)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotocopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Copyright reserved. No part of this publication may be reproduced in any form, by print, photoprint, microfilm or any other means without the permission from the publisher.

Voor inhoud en strekking van ondertekende artikels zijn de auteurs zelf verantwoordelijk.

Inhoudstafel

0.	Inleiding	4
1.	Doel van het onderzoek	7
2.	Onderzoeksmethode	7
3.	Landschappelijke en bodemkundige situering	8
4.	Onderzoeksresultaten	11
4.1.	Bureaustudie	11
4.1.1.	Cartografische bronnen	11
4.1.2.	Luchtfotografie	14
4.1.3.	Literatuurstudie	15
4.1.4.	Modelinge bronnen	15
4.1.5.	Verwachtingskaart	15
4.2.	Veldwerk	16
4.2.1.	Oppervlakteprospectie	16
4.2.2.	Proefsleuven 1 t.e.m. 7	17
4.2.3.	Chemin Particulier - S020	18
4.2.4.	Huisplattegrond - S062	23
4.2.5.	Huisplattegrond - S065	24
4.2.6.	Chemin n°1	24
4.2.7.	Sentier n°66	24
5.	Conclusie	25
6.	Dankwoord	26
7.	Literatuur	26
8.	Bijlagen	27

---

0. Inleiding

Op vraag van het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed werd in opdracht van Aquafin NV. van 11 t.e.m. 12 december 2008 een archeologisch vooronderzoek, zijnde een verkennende prospectie met ingreep in de bodem (dossiernummer vergunning: 2008/290), uitgevoerd door projectbureau 'Archaeological Solutions' binnen het projectgebied van een nieuw aan te leggen overstort en een bergbezinkingsbekken (project 93.179B overstort Wout) gelegen aan de Servaas Daemsstraat te Noorderwijk (Herentals). De terreinen situeren zich in de huidige dorpskern van de gemeente Noorderwijk (cfr. Afbeelding 1) ten noordoosten van het Kasteel van Noorderwijk.

De ernstige bedreiging die de vooropgestelde werken en het daarmee samenhangende grondverzet vormen tegenover het mogelijk aanwezige archeologische erfgoed, zijn immers van die aard dat geadviseerd werd door het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed dat een archeologisch vooronderzoek wenselijk was. Gelet op de gunstige ligging nabij het Kasteel van Noorderwijk werd een archeologisch vooronderzoek (prospectie met ingreep in de bodem) vooropgesteld. Dit kasteel werd voor de eerste maal vermeld omstreeks 1400. In 1647 werd op dezelfde plaats een nieuw kasteel opgericht door Jan Tiras en Margaretha van Busleyden, dat op zijn beurt vervangen werd door een neoclassicistisch gebouw.

De te onderzoeken zone werd bovendien nooit archeologisch onderzocht en bijgevolg is zijn archeologische potentie alsnog onbekend. Het hier voorgestelde vooronderzoek was dan ook een aangewezen mogelijkheid om het projectgebied archeologisch te evalueren, teneinde het ongekende archeologisch erfgoed te detecteren, af te lijnen en te registreren.

De werken (aanleg overstort en bergbezinkingsbekken) -die worden uitgevoerd door Aquafin nv.- spitsen zich toe op de percelen die kadastraal bekend zijn als Herentals (Noorderwijk) 3° Afdeling Sectie B, Percelen nr(s): 48D, 48F, 50, 50/2, 88L, 95F, 96(deel) en 96B2(deel). Het plangebied heeft een totale oppervlakte van ca 1,3 ha en werd gebruikt als maïsland. De gronden waren op het moment van het onderzoek in bezit van Aquafin nv. Het betredingsrecht van bovenstaande percelen vormde dan ook geen enkel probleem.

Het vooronderzoek werd uitgevoerd door projectarcheoloog Maarten Bracke en archeoloog Ben De Vriendt, beide in dienst van het projectbureau Archaeological Solutions BVBA. De begeleiding en bijkomende advisering gebeurde door mevr. Alde Verhaert van het Agentschap R-O

Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed. Het mechanische graafwerk werd verzorgd door Jan Anthonissen, kraanmachinist van de firma Grondwerken Anthonissen. De rapportage vond plaats van 29 t.e.m. 31 december 2008. De opmeting van de proefsleuven, en het opstellen van de georeferende plannen werd uitgevoerd door landmeter Carlo Lavigne (Bureau Basteyns nv.), in nauwe samenwerking met bovengenoemde projectarcheoloog. De aangemaakte georeferende overzichtsplannen zijn opgenomen als bijlage bij dit rapport, waarbij de plannen de exacte ligging van de proefsleuven met spooraanduidingen weergeven. Tevens werd gezorgd voor de aanduiding van de geplaatste wandprofielen (cfr. infra), en de exacte diepteligging van de sleuven inclusief grondsporen t.o.v. het Oostends Peil: TAW (cfr. infra).

Afbeelding 1 Locatie plangebied aan de Servaas Daemsstraat ten NO van het Kasteel van Noorderwijk (Bron: Geo-Vlaanderen)

Administratieve gegevens

Gemeente : Herentals
Plaats : Noorderwijk - Servaas Daemsstraat
Toponiem : Wout
Provincie : Antwerpen
Opdrachtgever : Aquafin nv.
Uitvoerder : Projectbureau Archaeological Solutions
Bevoegd gezag : Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit
Onroerend Erfgoed
mevr. Alde Verhaert
Gemeentecode : NOO-08-SER
Administratief nummer opgravingsvergunning:
2008/290 : prospectie met ingreep in de
bodem t.a.v. dhr. Maarten Bracke
2008/290(2): archeologische controle met
een metaaldetector t.a.v. dhr. Maarten Bracke
Locatie onderzoeksgebied :
Gebied gelegen in de huidige dorpskern van
Noorderwijk (deelgemeente van Herentals)
Omvang Plangebied : ca. 1,3 ha
Kadastrale gegevens : Herentals (Noorderwijk) 3° Afdeling Sectie B,
Percelen nr(s): 48D, 48F, 50, 50/2, 88L, 95F, 96(deel) en
96B2(deel).
Periode : onbepaald
Complextype : Activiteitenzones
Hoogte maaiveld t.o.v. Oostends Peil : ca. 16m + TAW
Beheer en plaats documentatie :
Projectbureau Archaeological Solutions,
Lange Nieuwstraat 42, 2800 Mechelen (met
digitale evenals analoge copies aan de
Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen
nv., Agentschap R-O Vlaanderen, en de CAI
te Brussel)
(meer specifiek: volledig uitgewerkte rappor-
tage met bijhorende bijlage's)
Beheer en plaats vondsten (vanaf uiterlijk 01/04/2009):
Aquafin nv.
Jan Peeters (projectleider)
Dijkstraat 8
2630 Aartselaar

---

1. Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoeksproject was om het plangebied, welke aan een intensief grondverzet zal worden onderworpen, in eerste instantie archeologisch te evalueren m.a.w. door archeologische sites te detecteren, af te lijnen en ze samen met eventuele vondsten te registreren, teneinde de noodzaak voor- en concrete aanbevelingen m.b.t eventueel archeologisch vervolgonderzoek te kunnen formuleren. Dit laatste in samenspraak met het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed.

2. Onderzoeksmethode

Om het gebied te evalueren luidde het advies van het Agentschap R-O Vlaanderen - Entiteit Onroerend Erfgoed dat minimum 12% van het plangebied diende te worden onderzocht op de aanwezigheid van (al dan niet) intacte archeologische waarden.

De proefsleuven worden aangelegd ononderbroken en parallel met elkaar met een maximale tussenafstand van 15m en zijn minimaal 2 m breed (methode continue sleuven). Het schavenderwijs verdiepen van de proefsleuven gebeurde middels inzet van een graafmachine op rupsen met een platte graafbak met een bakbreedte van 1,8 m. Teneinde de sporen in het archeologische vlak te kunnen waarnemen en evalueren, werden de te onderzoeken sleuven -na machinale aanleg- indien nodig manueel opgeschaafd en onderzocht.

Tijdens de werkzaamheden werd erop toegezien dat de kraan niet over het vrijgelegde archeologische niveau reed, om zo het verstoren van eventuele archeologische sporen te voorkomen.

Alle aangetroffen sporen werden opgeschoond, qua aard, samenstelling en kleur beschreven (cfr. Bijlage I: Sporenlijst), en ingemeten met total station (X-, Y- en Z-coördinaten; de hoogte t.o.v. het Oostends Peil: TAW; Gegeorefereerde overzichtsplannen in Bijlage V). Alle relevante sporen werden hierbij gefotografeerd (cfr. Bijlage III: Fotolijst); gebeurlijke vondsten in het vlak werden geregistreerd en waar nodig gekoppeld aan grondsporen (cfr. Bijlage II: Vondstenlijst). De exacte ligging van de proefsleuven en sporen werden door landmeter Carlo Lavigne opgemeten.

Met het oog op het geven van een deskundig advies, behoorde het nemen van een foto van ieder opgeschoond wandprofiel, waarbij voor een accurate beschrijving van ieder profiel werd gezorgd (cfr. Bijlage IV: Profielen). In totaal werden 8 wandprofielen gedurende het vooronder-

zoek gefotografeerd en bodemkundig beschreven. Op deze manier kon een uitspraak worden gedaan inzake de bodemopbouw en de -al dan niet vastgestelde- verstoringsgraad van het plangebied. Hierbij werd tevens voor een optimale spreiding van de geïnventariseerde wandprofielen gezorgd, en voor een stratigrafische benadering van de aangetroffen sporen. Tevens werd de exacte positie van deze wandprofielen gegeorefereerd ingemeten (cfr. Bijlage V: Gegeorefereerde overzichtsplannen). Profiel 1 en 2 bevonden zich in proefsleuf 1, profiel 3 en 4 in proefsleuf 4, profiel 5 en 6 in proefsleuf 6 en profiel 7 en 8 in proefsleuf 7.

Uiteindelijk werden 7 parallelle proefsleuven, met een gemiddelde breedte van 3 m, op het volledige plangebied aangelegd (cfr. Bijlage V: Gegeorefereerde overzichtsplannen).

Lengte van de proefsleuven

Proefsleuf 1: $113,36 \text{ m} \times 3 = 340,08 \text{ m}^2$

Proefsleuf 2: $109,74 \text{ m} \times 3 = 329,22 \text{ m}^2$

Proefsleuf 3: $106,89 \text{ m} \times 3 = 320,67 \text{ m}^2$

Proefsleuf 4: $98,42 \text{ m} \times 3 = 295,26 \text{ m}^2$

Proefsleuf 5: $51,89 \text{ m} \times 3 = 155,67 \text{ m}^2$

Proefsleuf 6: $53,37 \text{ m} \times 3 = 160,11 \text{ m}^2$

Proefsleuf 7: $110,46 \text{ m} \times 3 = 331,38 \text{ m}^2$

Op deze wijze komt de totaal onderzochte oppervlakte op ca. $1932,39 \text{ m}^2$ te liggen, dit is 14,86 % van de totale opgegeven oppervlakte (1,3 ha) van het plangebied.

3. Landschappelijke en bodemkundige situering

Noorderwijk vormt een deelgemeente van Herentals en behoort tot de Antwerpse Kempen. Het onderzoek werd uitgevoerd ten zuiden van de Servaas Daemsstraat en ten noorden van de De Ghellincklaan. Het plangebied bevindt zich tevens ten noordoosten van het kasteel van Noorderwijk. Gemiddeld ligt het terrein rond de 15 à 16 m +TAW. Volgens de bodemkaart komen er binnen de grenzen van het onderzoeksgebied drie bodemtypes voor:

Pem :   Natte licht zandleembodem met dikke antropogene humus A-horizont
                  ° geschikt voor permanente weide of akkerbouw
                  ° ter hoogte van de centraal gelegen NW-ZO georiënteerde landweg (cfr. Afbeelding 2). Deze is in het landschap duidelijk zichtbaar, als zijnde een 2 m brede

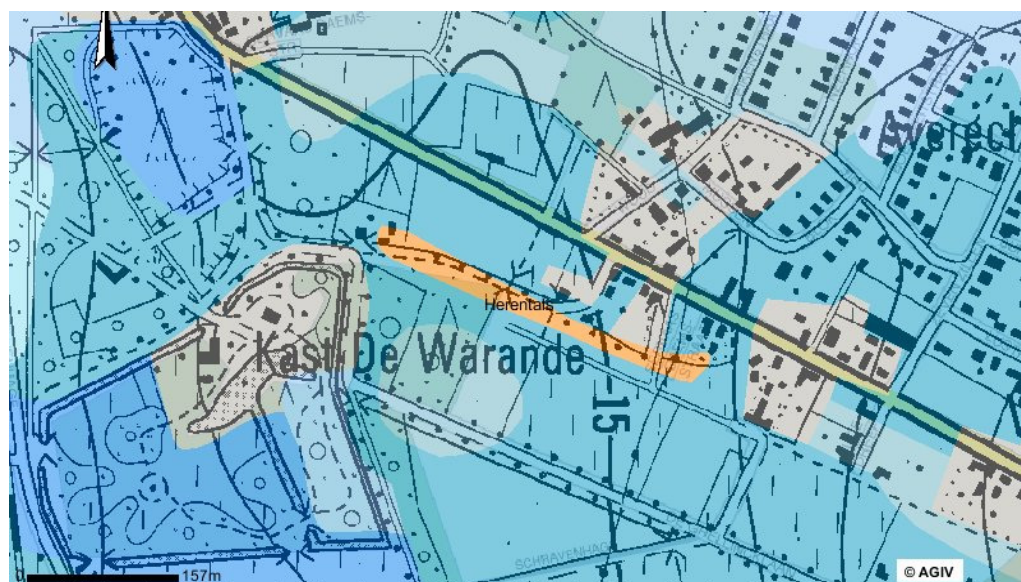
---

ophoging geflankeerd met een bomenrij en langs noordelijke zijde een diep ingesneden gracht.

Sdm : Matig natte lemig zandbodem met dikke antropogene humus A-horizont
' (zeer) geschikt voor allerlei landbouwdoeleinden (akkerbouw, weide, maïs, glasteelten, asperges, ...)
' omgeving van proefsleuf 1 t.e.m. 4 en proefsleuf 7

Scm : Matig droge lemig zandbodem met dikke antropogene humus A-horizont
' geschikt voor akkerbouw, extensieve groenteteelt en laagstam fruitteelt
' omgeving van proefsleuf 5 en 6

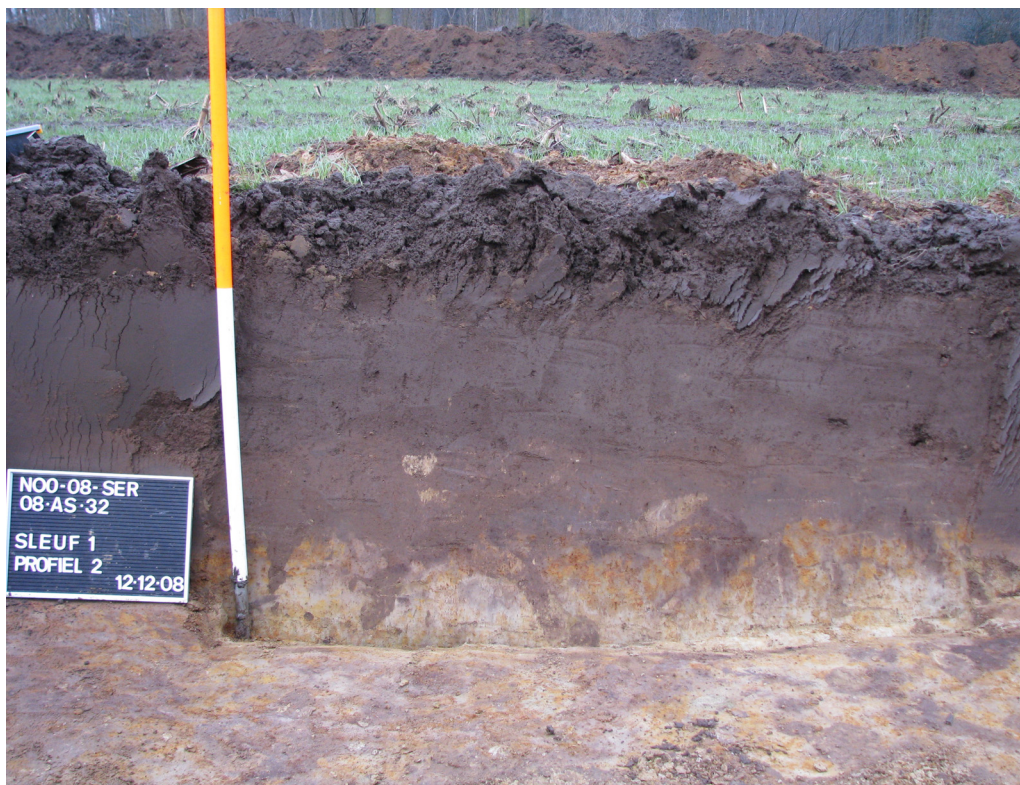
Afbeelding 2 bodemkaart + topografische kaart

Bij het proefsleuvenonderzoek werden acht profielen geplaatst met een optimale spreiding om zodoende een goed beeld te krijgen van de bodemopbouw en de eventuele verstoringsgraad binnen de grenzen van het plangebied.

De bodemopbouw bestaat overal uit A-C profielen. Bovenaan bestaat het profiel uit één of twee ploeglagen met een donker bruin tot bruine kleur. Hierin kunnen duidelijk baksteen- en houtskoolspikkels opgemerkt worden. Deze lagen zijn matig tot sterk gebioturbeerd en doorworteld. De diepte en dikte varieert tussen de 45 en 70 cm -mv. De geplaatste profielen in sleuf 6 (profiel 5 en 6) wijken enigszins af. Hier bevinden zich verscheidene ophogingpakketten tot 85 cm -mv, die in verband kunnen

gebracht worden met de parallel lopende laan (cfr. infra Afbeelding 17). De C-horizont bestaat op zijn beurt uit zwak tot matig lemig fijn zand met matig tot veel ijzerconcreties. Her en der werd ook groenig glauconiethoudend zand opgemerkt.

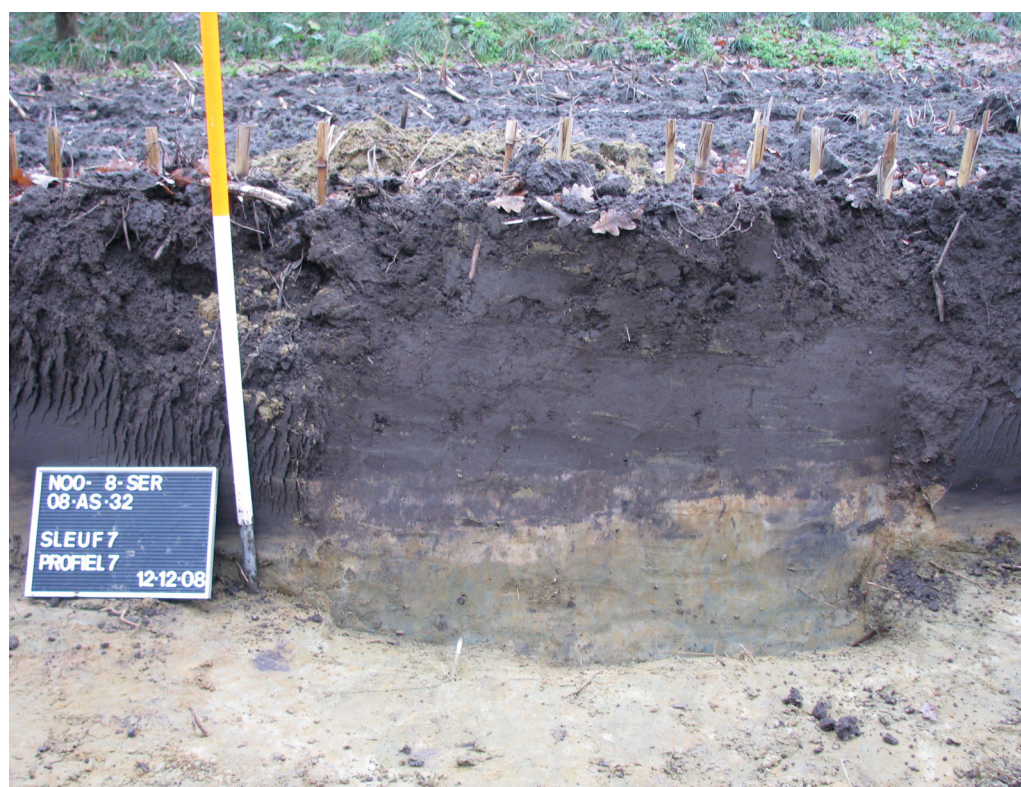
Op afbeelding 3 zien we duidelijk twee ploeglagen met een donkerbruine (Ap1) en bruine (Ap2) kleur. Meteen daaronder bevindt zich de vaste gebioturbeerde moederbodem (mollengangen). Op afbeelding 4 zien we één sterk gebioturbeerde ploeglaag met een donker bruinzwarte kleur. Daaronder bevindt zich de C-horizont met een geelgroene kleur (glauconietrijke zand).

Afbeelding 3 Profiel 2 (sleuf 1)

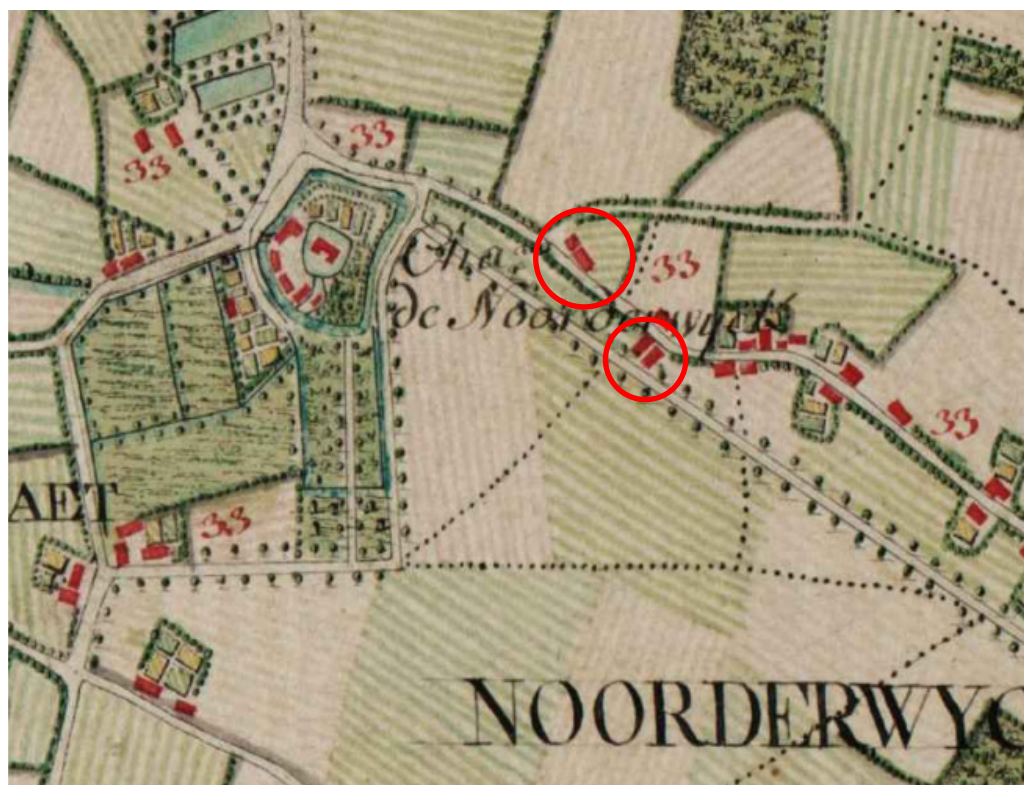
Afbeelding 4 Profiel 7 (sleuf 7)

4. Onderzoeksresultaten

4.1. Bureaustudie

4.1.1. Cartografische bronnen

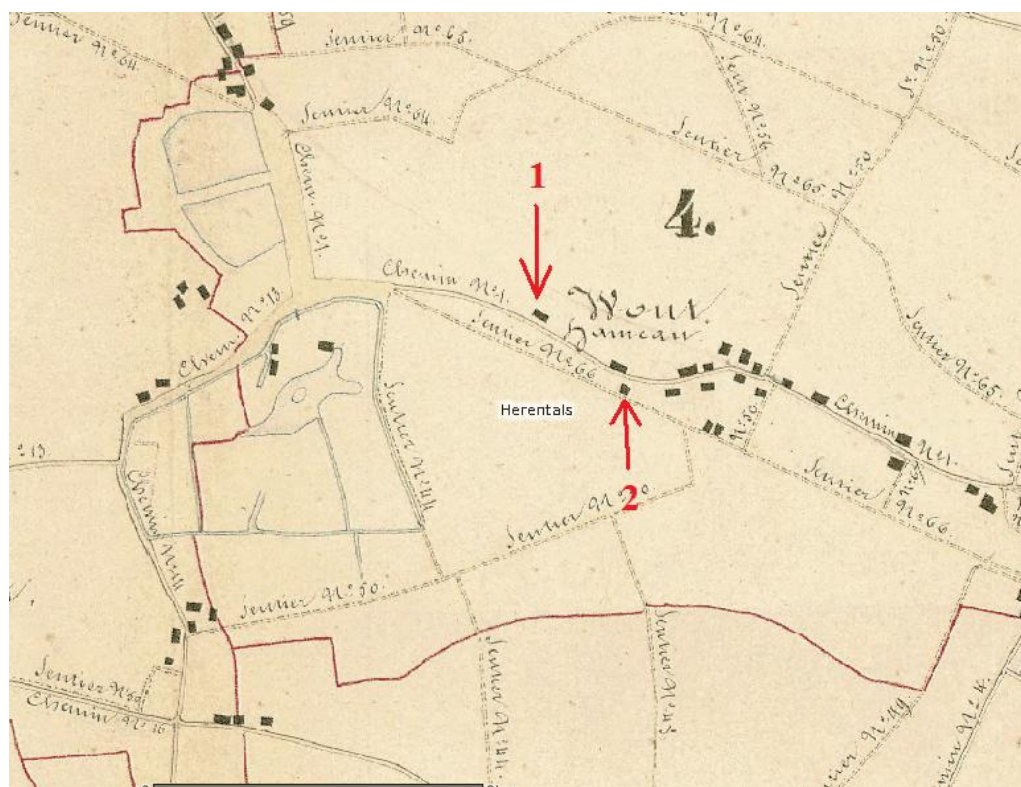
Voor het uitvoeren van het archeologische vooronderzoek werden eerste enkele cartografische bronnen geraadpleegd om een eerste beeld te krijgen van het archeologische potentieel van het plangebied. Drie bronnen werden hiervoor gebruikt. Als eerste werden de 18de eeuwse Ferrariskaarten bekeken. Hierop wordt duidelijk het kasteel van Noorderwijk ("Château de Noorderwijk") afgebeeld met zijn bijbehorende gebouwen, tuinen en gronden (cfr. Afbeelding 5). Richting het zuidoosten loopt een lange kaarsrechte laan, geflankeerd door een bomenrij, van het kasteel richting het centrum van Noorderwijk. Ten noorden van deze laan bevindt zich een kronkelende weg die eveneens van het kasteel richting het centrum loopt. Langs deze weg zien we de aanduiding van een gebouw ter hoogte van de splitsing ten oosten van het kasteel alsook twee andere gebouwen gelegen tussen de lange rechte laan en de kronkelende weg (cfr. Afbeelding 5 detail).

Afbeelding 5 detail uit de Ferrariskaart (bron: www.kbr.be)

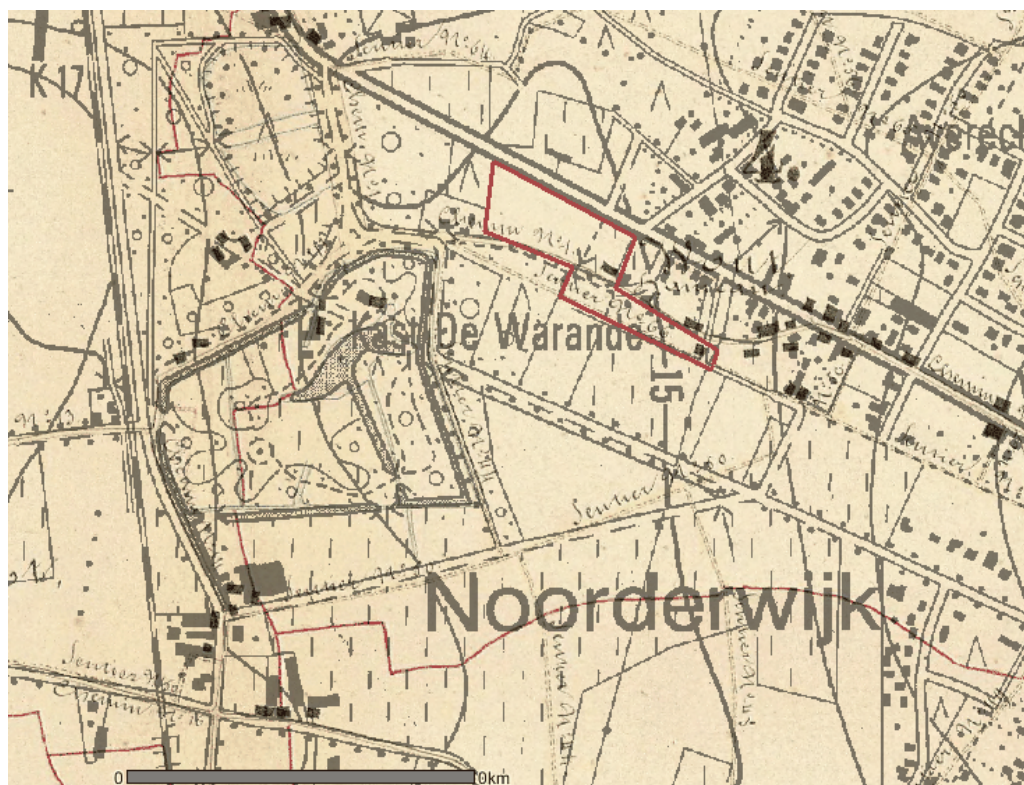
Als tweede bron werden de kaarten van de buurtwegen gebruikt. Deze kaarten, vervaardigd in de eerste helft van de 19de eeuw, tonen nog steeds de twee bovenvermelde wegen alsook het ene gebouw aan de splitsing (cfr. Afbeelding 6 nr. 1). Deze splitsing wordt echter niet (meer) aangeduid, maar wordt vermeld onder de naam Wout. Ook bevinden er zich geen twee huizen meer, maar slechts één (cfr. Afbeelding 6 nr. 2), tussen de laan en de kronkelende weg. Tenzij de locatie van de twee huizen verkeerd werden aangeduid op de kaart van Ferraris of op de kaarten van de buurtwegen.

Afbeelding 6 detail uit de atlas van de buurtwegen (bron: www.provant.be)

Als derde bron werd een latere kaart van de buurtwegen gebruikt waar een 20ste-eeuwse topografische kaart en wegenkaart bovenop werden geprojecteerd. Hierop zien we binnen het plangebied de aanduiding van de twee wegen en de splitsing met het gebouw alsook andere gebouwen. De kronkelende weg wordt aangeduid als Chemin n°1, het kleine straatje (splitsing) als Chemin Particulier en de lange rechte laan als Sentier n° 66 (cfr. Afbeelding 7).

Afbeelding 7 detail uit de atlas van de buurtwegen (bron: www.provant.be)

4.1.2. Luchtfotografie

Naast de cartografische bronnen werden ook hedendaagse luchtfoto's bestudeerd. Hierop konden duidelijk de kronkelende weg (Chemin n°1) als de lange rechte laan (Sentier n° 66) opgemerkt worden, echter niet meer of slechts gedeeltelijk in gebruik als weg. Het kleine private straatje (Chemin Particulier) dat voordien tot aan de Chemin n°1 liep, stopt nu aan de Servaas Daemsstraat en heeft nu de benaming Wout gekregen (cfr. Afbeelding 8).

Afbeelding 8 Luchtfoto (bron: Geo-Vlaanderen)

4.1.3. Literatuurstudie

Ondanks het vele kaartenmateriaal bleken de geschreven bronnen eerder beperkt, dit omdat de archieven van de gemeente nog onvoldoende geordend bleken te zijn. Desondanks konden met behulp van andere bronnen een quasi volledige verwachtingskaart van het terrein opgesteld worden.

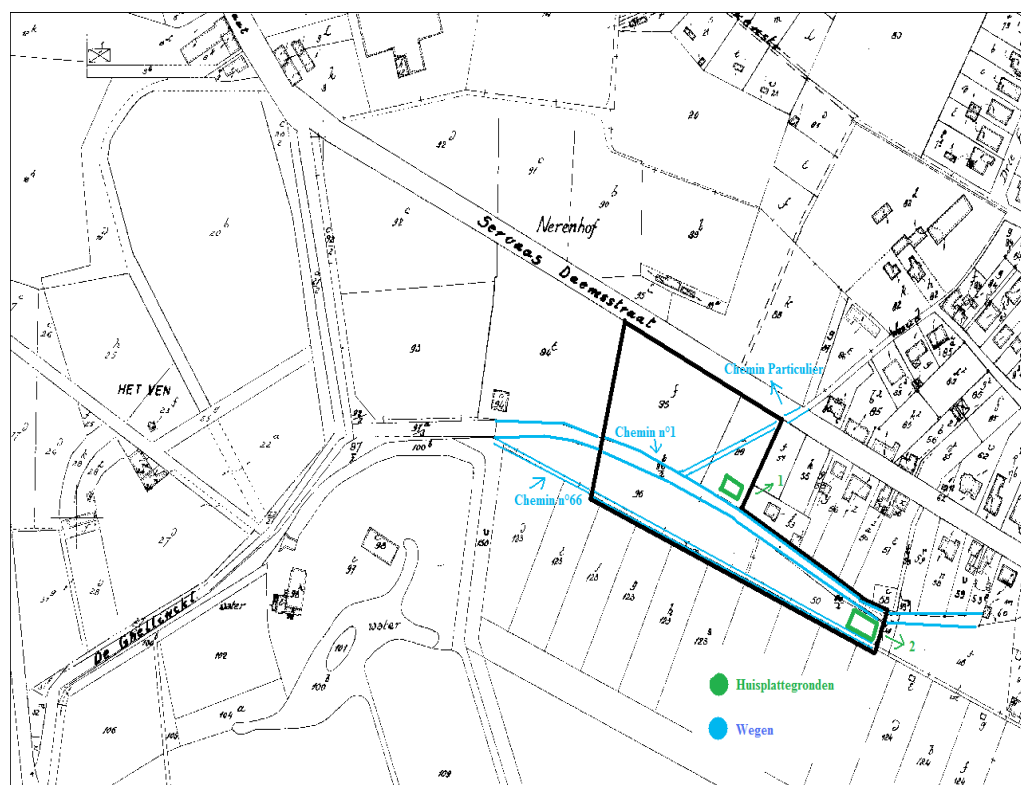
4.1.4. Mondelinge bronnen

Bij het onderzoek zelf vertelde een lokale bewoonster dat naast haar woning een oud huis gestaan heeft dat tijdens de Tweede Wereldoorlog (1940-1945) gebombardeerd en beschoten werd en nadien uitbrandde. Haar huis kwam nadien in de plaats en werd een tiental meter verder op gebouwd. Het gaat om het huis dat reeds in de 18de eeuw op de Ferrariskaart werd aangeduid, aan de splitsing van Chemin n°1 en Chemin Particulier.

4.1.5. Verwachtingskaart

Dankzij het bronnenmateriaal kon een verwachtingskaart opgesteld worden (cfr. Afbeelding 9). Bij de inplanting van de proefsleuven kon hiermee rekening gehouden worden.

Afbeelding 9 Verwachtingskaart

4.2. Veldwerk

4.2.1. Oppervlakteprospectie

Voor de uitvoer van het proefsleuvenonderzoek werd een korte oppervlakteprospectie uitgevoerd over het volledige terrein. De weersomstandigheden, grijs en miezerig weer, alsook de terreinomstandigheden, geploegde en afgereden maïsakker, waren uitermate geschikt om een optimale zichtbaarheid te garanderen.

Dit onderzoek leverde een cluster van 19de - vroeg 20ste-eeuws vondstmateriaal op ter hoogte van gebouw 1 (cfr. supra Afbeelding 9). Het materiaal bestond hoofdzakelijk uit industrieel witgoed en pijpensteeltjes en -koppen (cfr. Vondstenlijst nr. 7). Op de rest van het terrein werden voornamelijk losse scherven steengoed, rood geglazuurd aardewerk en industrieel witgoed teruggevonden gaande van de 16de tot de 20ste eeuw.

4.2.2. Proefsleuven 1 t.e.m. 7

Op het terrein werden 7 parallelle continue sleuven aangelegd met een gemiddelde breedte van 3 m (cfr. infra Afbeelding 18). Het resultaat was eerder pover te noemen. Hoofdzakelijk natuurlijke sporen, boomvallen en dergelijke werden aangetroffen naast een groot aantal recente verstoringen en greppels. Algemeen kenmerkt het archeologische niveau (C-horizont) zich met een geelgroene kleur met (licht) bruinigrijze vlekken en met matig tot veel ijzerconcreties. Het vlak vertoont relatief veel bioturbatiesporen (boomwortels en mollengangen). De C-horizont bestaat uit zwak tot matig lemig fijn zand (glaucanietrijk).

In proefsleuf 1 werden 19 sporen (S001 t.e.m. S019) onderscheiden waarvan 12 als natuurlijk kunnen beschouwd worden. Deze sporen hebben een overwegend donkergrijze kleur met licht grijs(witte) vlekken. Vier sporen lijken in verband te staan met elkaar op basis van hun gelijkaardige vulling en hun ligging nabij elkaar. Het gaat meer bepaald om de sporen S002 t.e.m. S005 die allen een donker grijszwarte kleur hebben met licht grijsbruine vlekken met houtskoolspikkels. Vermoedelijk betreft het vier vrij recente sporen, dit op basis van hun vulling. Naast deze sporen werden nog twee (sub)recente kuilen (S007 en S011) en vermoedelijk één (sub)recent paalspoor (S012) aangetroffen. De twee kuilen hebben een gelijkaardige donker grijsbruine vulling met licht grijswitte vlekken. Het paalspoor lijkt op basis van zijn vulling te behoren tot de sporen S002 t.e.m. S005, echter op enige afstand.

In proefsleuf 2 werden 20 sporen aangetroffen (S021 t.e.m. S039 en S061). Ook hier gaat het overwegend om natuurlijke sporen alsook recente kuilen en een enkel recent paalspoor. Zo werden zeker twee circulaire sporen (S031 en S034) aangetroffen met een eerder recente bruine vulling met licht grijswitte vlekken. Deze sporen kunnen beschouwd worden als boomaanplantingen.

In proefsleuf 3 werden 21 sporen aangetroffen (S040 t.e.m. S060). Ook hier bestaan de sporen hoofdzakelijk uit natuurlijke fenomenen. Ter controle werden twee van de aangetroffen sporen gecoupeerd, meer bepaald S041 en S043. Deze bleken eveneens van een natuurlijke aard te zijn. Dit staafde de vooropgestelde interpretatie als zijnde natuurlijke sporen.

In proefsleuf 4 werden twee sporen aangeduid. Het ene spoor blijkt een vierkant (sub)recent paalspoor (S063) te zijn met een donkerbruine kleur met licht grijswitte vlekken. Het andere spoor (S064) zou een (sub)recente kuil kunnen zijn maar is slechts gedeeltelijk zichtbaar in het vlak. Het spoor heeft een overwegend grijsbruine vlekkerige kleur.

In de proefsleuven 5 en 6 werden, buiten enkele recente greppels, geen sporen aangetroffen. Proefsleuf 5, net als proefsleuf 4, bleken sterk beworteld te zijn aangezien beide sleuven parallel langs een huidige bommenrij gelegen waren. Deze bommenrij werd langs weerskanten van de nog in het landschap zichtbare Chemin n°1 aangeplant.

In proefsleuf 7 werden twee sporen onderscheiden waarvan het ene vermoedelijk een paalspoor (S066) is met een grijszwarte kern en een grijswitte rand (vermoedelijk insteek). Het andere spoor (S067) lijkt eerder van een natuurlijke aard te zijn en kan geïnterpreteerd worden als zijnde een boomval.

4.2.3. Chemin Particulier - S020

In de proefsleuven 2, 3 en 4 werd de 4 m brede NO-ZW - georiënteerde private landweg "Chemin Particulier" (S020) aangetroffen telkens geflankeerd langs beide zijden door een brede gracht die varieerde tussen de 2 en 4 m breed. Zoals reeds vermeld vormde deze weg een verbinding met de Wout en de Chemin n°1 die richting het kasteel doorliep.

De landweg werd reeds zichtbaar vlak onder de ploeglaag, ongeveer een dertigtal cm onder het maaiveldniveau. De weg kenmerkt zich door een vlekkerige (blauw/groen/bruin) kleur met roestvlekken. Bovenaan in de vulling werden zowel op de weg als in de bijbehorende grachten hoofdzakelijk 19de en vroeg 20ste-eeuws vondstmateriaal aangetroffen in de vorm van industrieel witgoed, een hals van een jeneverkruik (type SELTERS) en een wijn- en likeurfles (zie kadertekst en afbeelding 10, 11 en 12).

Meer naar onder toe, een zestigtal cm onder het maaiveldniveau (grondvlak), bestond het aangetroffen materiaal meer uit rood en wit geglazuurd aardewerk. Opvallend waren de rood geglazuurde scherven met slibversiering die we kunnen plaatsen in de 18de eeuw. Ook werd in de gracht een fragmentaire steengoedkruik teruggevonden eveneens uit het midden van de 19de eeuw (cfr. Afbeelding 13).

Afbeelding 10 Industrieel witgoed Société Ceramique Maestricht (ca. 1870-1895)

Afbeelding 11 Luiker fles

Afbeelding 12 Likeurfles

Afbeelding 13 steengoedkruik

De private landweg werd vrij intensief gebruikt en vertoonde in het vlak rechtlijnige roestbanden. Deze banden kunnen we in verband brengen met karrensporen. Om een idee te krijgen van de volledige opbouw van de landweg werd een volledig profiel opgeschoond en gefotografeerd. Ook werd een smalle coupe geplaatst om de volledige diepte te achterhalen. Vanaf het maaiveld tot - 35 cm hieronder zien we een vermenging tussen de Ap-horizont (ploeglaag) en de landweg. De kleur is eerder grijsbruin met een blauwgroene schijn. Hieronder tekent de landweg zich duidelijker af en bestaat ze tot zijn volledige diepte uit een gelijkaardige vulling. De kleur is eerder een mengeling van blauw, groen en bruin met roestvlekken. De volledige diepte bleek één meter onder het maaiveld te zijn, waarbij onderaan de coupe reeds grondwater aanwezig was (cfr. Afbeelding 14).

Afbeelding 14 Geplaatste coupe op landweg (S020)

Afbeelding 15 Zicht op de landweg richting de Wout (richting NO)

In flessen en kruiken

Uit de grachten van de Chemin Particulier werden naast vele scherven een steengoedkruik en enkele glazen flessen gevonden. De steengoedkruik (afbeelding 13) heeft een bolrond lichaam en een vlakke basis, de buitenzijde is voorzien van grijs zoutglazuur. Op de buik is een ronde gestileerde tekening gekrast die mogelijk een vogel voorstelt. De kruik is afkomstig uit Westerwald of Langerwehe en is te dateren in het midden van de 19de eeuw. De opvallend grote vormgeblazen wijnfles heeft een hoge knopziel (afbeelding 11). Dit flestype wordt ook een Luiker fles genoemd. In wijnflessen met een hoge ziel werd veelal hoogwaardige en dure wijn bewaard. Als datering kan de tweede helft van de 19de eeuw vooropgeschoven worden .

Een vierkante vormgeblazen likeurfles (afbeelding 12) heeft onderaan het merk JACQUES NEEFS ANVERS. Deze stokerij en wijnhandel was ooit gevestigd aan de Keizerstraat te Antwerpen. Deze fles kan gedateerd worden in het begin van de 20ste eeuw .

4.2.4. Huisplattegrond - S062

In de oostelijke hoek van sleuf 4 werden bakstenen funderingen en uitbraaksporen aangetroffen. Dit waren de funderingssporen van de woning op de splitsing van de Chemin n°1 en de Chemin Particulier (cfr. supra). Één duidelijke centrale vierkante kamer, met een breedte van ongeveer 2 op 2 m kon hier onderscheiden worden.

De muren bestonden uit één dwars geplaatste baksteen met een beige/groene kalkmortel. Waarschijnlijk deed deze ruimte dienst als een kleine kelder. Langsheen de keldermuren konden duidelijk bruinige tot zwarte brandvlekken opgemerkt worden. Een reden hiervoor werd gegeven door een lokale bewoonster. In de Tweede Wereldoorlog werd dit huis namelijk gebombardeerd, beschoten en brandde nadien volledig uit. In de omgeving van deze kelder werden nog verscheidene uitbraaksporen aangetroffen, echter zonder enig duidelijk verband met elkaar.

Dit gebouw werd reeds afgebeeld op de 18de-eeuwse Ferrariskaart (cfr. supra Afbeelding 5) en bleef in gebruik tot de Tweede Wereldoorlog.

Afbeelding 16 Zicht op de kelderruimte

4.2.5. Huisplattegrond - S065

In sleuf 7 werden eveneens in de oostelijke hoek tegen het huidige zijstraatje, ook onderdeel van de Servaas Daemsstraat, funderingssporen aangetroffen. Deze funderingssporen kwamen overeen met de huisplattegrond die aangeduid staat op de "Atlas van de Buurtwegen" (cfr. supra). Meer bepaald gaat het om het gebouw dat te zien is op Afbeelding 6 nr. 2. Ook hier werd een vierkante structuur (2 x 2 m) aangetroffen vergelijkbaar met bovenvermelde kelderruimte. De muren bestonden uit één dwars geplaatste baksteen met een gelijkaardige beige/groene kalkmortel. In de omgeving hiervan werden echter minder uitbraaksporen aangetroffen. Vermoedelijk betreft het hier een kleinschalige woning van een iets latere 19de eeuwse oorsprong. Het aangetroffen vondstmateriaal (industriële witgoed en rood geglazuurd aardewerk) staft deze datering (cfr. Vondstenlijst nr. 6).

4.2.6. Chemin n°1

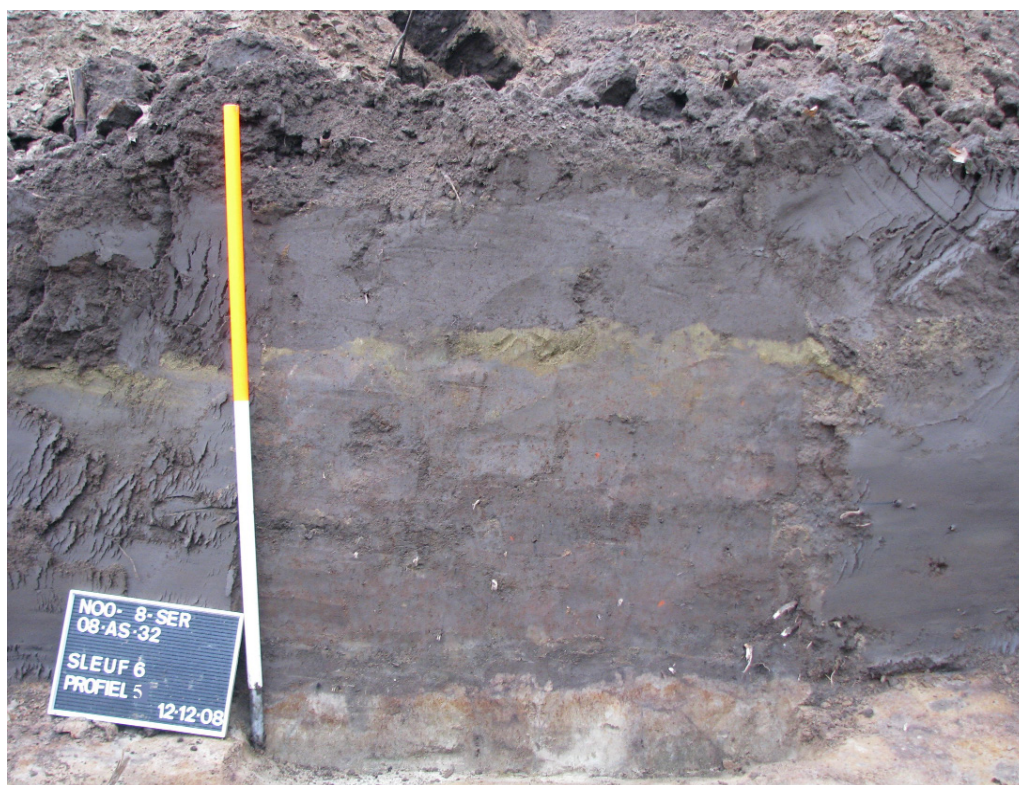
Hoewel deze weg niet werd aangesneden tijdens de aanleg van de proefsleuven, kon deze duidelijk worden opgemerkt in het landschap. De licht verhoogde (aarden) weg heeft een breedte van 2 à 3 m met langs weerszijden een bomenrij. Centraal op de weg bevindt zich opgeschoten struikgewas, waardoor de weg niet meer in gebruik is. Langs de noordelijke kant stroomt een diep ingesneden beekje.

4.2.7. Sentier n° 66

Deze laan vormde de zuidelijke grens van het onderzoeksterrein, daarom kon hierop geen dwars gelegen proefsleuf aangelegd worden. Vroeger werd deze laan afgebeeld als een lange rechte laan met langs weerszijden een bomenrij. In het huidige landschap is deze niet meer zichtbaar. De bouw van huizen en hun bijbehorende tuinen langs de De Ghellincklaan hebben deze weg gedeeltelijk ingenomen. In proefsleuf 6, die parallel loopt met de laan, was in het profiel een groen zandig ophogingspakket (30 cm -mv) aanwezig met daaronder nog een 50 cm dik ophogingspakket (cfr. Afbeelding 17). Vermoedelijk hebben deze lagen te maken met de nabijgelegen laan.

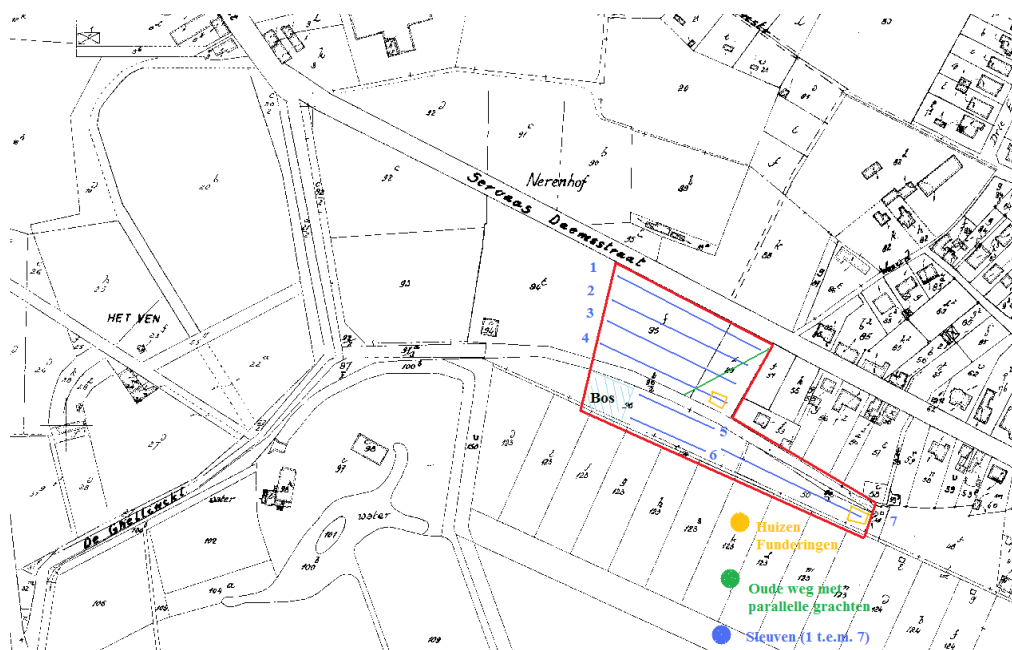
Afbeelding 17 Profiel 5 in sleuf 6

5. Conclusie

Het archeologische vooronderzoek heeft aangetoond dat de vooropgestelde verwachtingskaart klopte met de realiteit. Naast het aantreffen van de wegen, zowel in de proefsleuven als in het landschap, werden op twee plaatsen funderingssporen aangetroffen van 18de/19de eeuwse huizen. Deze gebouwen werden eveneens weergegeven op verscheidene cartografische bronnen.

Verder onderzoek lijkt aangewezen om het uiterlijk karakter van de gebouwen te bestuderen, aangezien de literaire bronnen nagenoeg ontbreken. Daarom zou een archeologische onderzoek een meerwaarde kunnen bieden in de 18de en 19de-eeuwse bebouwing.

Onderstaande afbeelding toont de inplanting van de proefsleuven alsook de aangetroffen sporen, wegen en structuren.

Afbeelding 18 Kadasterkaart met inplanting proefsleuven en aangetroffen structuren

6. Dankwoord

Graag wensen we Aquafin NV. te danken voor het vertrouwen dat het als opdrachtgever in projectbureau 'Archaeological Solutions' stelt. Speciale dank gaat hierbij uit naar dhr. Jan Peeters die voor een vlot verloop van de werkzaamheden op het terrein instond, en dhr. Carlo Lavigne, onder wiens leiding de altimetrische en planimetrische opmetingen werden verricht en die ook een zeer gewaardeerde bijdrage leverde bij de productie van de gegeorefereerde overzichtsplannen in Bijlage V. Verder wensen we de firma Grondwerken Anthonissen te danken voor de goede samenwerking op het terrein.

Ook mevr. Alde Verhaert wensen we te danken, die in haar functie van erfgoedconsulente bij het Agentschap R-O Vlaanderen, Entiteit Onroerend Erfgoed, bereid werd gevonden om advies te verschaffen alsook mr. Ignace Bourgeois van de Provincie Antwerpen dienst Erfgoed.

7. Literatuur

- A. Polling, 1993: *Maastrichtse Keramiek*: Merken en dateringen.
- J.A. Soetens, 2001: *In glas verpakt*.
- J.A. Soetens, 2004: *Vierkante flessen*.
- Cartografische bronnen: Ferraris, *Atlas van de Buurtwegen en Kadasterkaart*

---

10. Bijlagen

1. Sporenlijst

Sporenlijst

Plaats: **Noorderwijk (Herentals) – Servaas Daemsstraat**

Projectcode: **NOO – 08 – SER**

Projectnummer: **08 – AS – 32**

Spoornummer	Sleuf	TAW	Kleur	Bijmenging	Vondstnr.	Interpretatie
001	1	15,87	Donker grijs; licht grijs gevlekt	/	/	Natuurlijk?
002	1	15,83	Donker grijszwart; licht grijsbruin gevlekt	HK	/	Paalspoor (recent) In verband met S003, S004 en S005
003	1	15,80	Donker grijszwart; licht grijsbruin gevlekt	HK	/	Paalspoor (recent) In verband met S002, S004 en S005
004	1	15,78	Donker grijszwart; licht grijsbruin gevlekt	HK	/	Paalspoor (recent) In verband met S002, S003 en S005
005	1	15,77	Donker grijszwart; licht grijsbruin gevlekt	HK	/	Paalspoor (recent) In verband met S002, S003 en S004
006	1	15,72	Donker grijs; licht grijs gevlekt	/	/	Natuurlijk?
007	1	15,70	Donker grijsbruin; licht grijswit gevlekt	/	/	(sub)recente rechthoekige kuil
008	1	15,68	Donker grijs; licht grijs gevlekt	/	/	Natuurlijk?
009	1	15,66	Donker grijs; licht grijs gevlekt	HK	/	Natuurlijk?
010	1	15,63	Donker grijs; licht grijswit gevlekt	/	/	Natuurlijk? Boomval?
011	1	15,57	Donker grijsbruin; licht grijswit gevlekt	/	/	(sub)recente kuil
012	1	15,51	Donker grijszwart (gebioturbeerd)	HK	/	Paalspoor? (recent)
013	1	15,49	Donker grijs; licht grijs gevlekt	/	/	Natuurlijk?

014	1	15,47	Donker grijs; licht grijs gevlekt met centraal donker grijszwarte kern	HK	/	Natuurlijk? Kuil?
015	1	15,45	Donker grijs; licht grijsbruin gevlekt	HK	/	Natuurlijk?
016	1	15,45	Donker grijs; licht grijsbruin gevlekt	/	/	Natuurlijk
017	1	15,47	Donker grijs; licht grijswit gevlekt	/	/	Natuurlijk? Boomval?
018	1	15,51	Donker grijs; licht grijswit gevlekt	/	/	Natuurlijk?
019	1	15,53	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	/	/	Natuurlijk? Kuil?
020	2, 3 en 4	15,58 (Var.)	Gevlekt patroon (blauw/groen/bruin) met parallelle roestbanden (karrensporen)	BK	1, 2, 3 en 4	4 m brede NO-ZW-georiënteerde 18de/19de eeuwse (land)weg van de Wout richting het Kasteel van Noorderwijk; geflankeerd langs beide kanten door een gracht.
021	2	15,64	Grijs; licht grijsbruin gevlekt	/	/	Natuurlijk?
022	2	15,62	Donker grijs; licht grijswit gevlekt	/	/	Natuurlijk?
023	2	15,61	Grijs; licht grijswit gevlekt	/	/	Kuil?
024	2	15,60	Donker grijs; licht grijswit gevlekt	/	/	Recente kuil
025	2	15,63	Donker grijs; licht grijswit gevlekt	/	/	Natuurlijk?
026	2	15,57	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Boomval (?)
027	2	15,55	Donker grijs; licht grijswit gevlekt	/	/	Natuurlijk?
028	2	15,52	Donker grijs; licht grijswit gevlekt	/	/	Cirkelvormig spoor
029	2	15,51	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Natuurlijk? Boomval?
030	2	15,52	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Natuurlijk? Boomval?
031	2	15,51	(Grijs)bruin; licht grijswit gevlekt	/	/	Cirkelvormig (sub)recent spoor → boom aanplanting

032	2	15,51	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Natuurlijk?
033	2	15,48	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	/	/	Natuurlijk?
034	2	15,45	(Grijs)bruin; licht grijswit gevlekt	/	/	Cirkelvormig (sub)recent spoor → boom aanplanting
035	2	15,41	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Natuurlijk? Boomval?
036	2	15,34	Grijsbruin; gevlekt	/	/	Cirkelvormig (sub)recent spoor
037	2	15,33	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Natuurlijk?
038	2	15,37	Donker grijszwart	HK	/	(sub)recent paalspoor?
039	2	15,39	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Natuurlijk? Boomval?
040	3	15,42	Donker grijszwart (kern) en grijswitte rand (insteek)	HK	/	Paalspoor?
041	3	15,46	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Natuurlijk spoor, ter controle werd dit gecoupeerd
042	3	15,46	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Natuurlijk?
043	3	15,46	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Natuurlijk spoor, ter controle werd dit gecoupeerd
044	3	15,46	Grijsbruin; licht grijswit gevlekt	/	/	Natuurlijk?
045	3	15,46	Donker grijs(zwart)	HK	/	Kuil?
046	3	15,46	Donker grijszwart	HK	/	Paalspoor?
047	3	15,44	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Natuurlijk
048	3	15,44	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Natuurlijk
049	3	15,40	Donker grijszwart; licht grijswit gevlekt	HK	/	Natuurlijk?
050	3	15,39	Donker grijsbruin	/	/	Natuurlijk?

051	3	15,37	Donker grijszwart; licht grijswit gevekt	HK	/	Natuurlijk? Boomval?
052	3	15,42	Donker grijszwart; licht grijswit gevekt	HK	/	Natuurlijk? Boomval?
053	3	15,40	Donker grijszwart; licht grijswit gevekt	HK	/	Natuurlijk
054	3	15,38	Donker grijszwart; licht grijswit gevekt	HK	/	Natuurlijk?
055	3	15,37	Donker grijszwart; licht grijswit gevekt	HK	/	Natuurlijk?
056	3	15,32	Donker grijszwart; licht grijswit gevekt	HK	/	Natuurlijk?
057	3	15,33	Grijsbruin	/	/	Natuurlijk?
058	3	15,33	Grijsbruin	/	/	Natuurlijk? Recent?
059	3	15,34	Grijsbruin	/	/	Recente kuil/greppel
060	3	15,36	Donker grijszwart; licht grijswit gevekt	HK	/	Natuurlijk? Boomval?
061	2	15,41	Grijsbruin	/	/	Recente cirkelvormige kuil
062	4	15,50 (Var.)	/	/	/	18de-20ste eeuw huis →Muren in situ →Uitbraaksporen →Brandsporen
063	4	15,36	Donker bruin; licht grijswit gevekt	/	/	Vierkant paalspoor (recent)
064	4	15,30	Grijsbruin	/	/	Recente kuil
065	7	15,62	/	/	6	18de-20ste eeuw huis →Muren in situ →Uitbraaksporen
066	7	15,43	Grijszwarte kern en grijswitte rand (insteek)	HK	/	Paalspoor?
067	7	15,36	Donker grijs(zwart); licht grijswit gevekt	HK	/	Natuurlijk? Boomval?

2. Vondstenlijst

Vondstenlijst

Plaats: **Noorderwijk (Herentals) – Servaas Daemsstraat**

Projectcode: **NOO – 08 – SER**

Projectnummer: **08 – AS – 32**

Vondstnummer	Spoor	Sleuf	Materiaal	Datering	Determinatie
01	Gracht naast S020	2	AW + MET	18 ^{de} /19 ^{de} eeuw	Industrieel witgoed (ca. 1870-1895) Rood en wit geglazuurd aardewerk, ook met slibversiering Fragment hoefijzer
02	Gracht naast S020	3	AW + GLAS	19 ^{de} /20 ^{ste} eeuw	Glazen wijnfles (gefragmenteerd; ca. 1880-1920) Glazen portofles Jacques Neefs (ca. 1920-1950) Jeneverkruik (halsfragment; ca. 1880-1900) Rood en wit geglazuurd aardewerk
03	Gracht naast S020	4	AW	18 ^{de} /19 ^{de} eeuw	Late Westerwald kruik (gefragmenteerd; ca. 18 ^{de} /19 ^{de} eeuw) Rood geglazuurd aardewerk, ook met slibversiering
04	S020	3	AW + BOT	18 ^{de} /19 ^{de} eeuw	Rood geglazuurd aardewerk, ook met slibversiering Steengoed Tanden + bot (afkomstig van een paard)
05	Losse vondsten	3	AW	13 ^{de} /14 ^{de} eeuw	Lokaal grijs aardewerk
06	S065	7	AW + GLAS	(18 ^{de} /)19 ^{de} eeuw	Industrieel witgoed Rood geglazuurd aardewerk Fragment van een glazen wijnfles
07	Oppervlakteprospectie	Regio S062	AW	19 ^{de} /20 ^{ste} eeuw	Industrieel witgoed Pijpenkop en -steeltjes

---

3. Fotolijst

Fotolijst	

Plaats: Noorderwijk (Herentals) – Servaas Daemsstraat	Projectcode: NOO – 08 – SER	Projectnummer: 08 – AS – 32
--	------------------------------------	------------------------------------

Fotonummer	Sleuf	Spoor	Profiel	Coupe	Aantal	Datum	Opmerkingen
1	1	/	1	/	1	12-12-2008	PROFIEL 1
2	1	/	2	/	1	12-12-2008	PROFIEL 2
3	4	/	3	/	1	12-12-2008	PROFIEL 3
4	4	/	4	/	1	12-12-2008	PROFIEL 4
5	6	/	5	/	1	12-12-2008	PROFIEL 5
6	6	/	6	/	1	12-12-2008	PROFIEL 6
7	7	/	7	/	1	12-12-2008	PROFIEL 7
8	7	/	8	/	1	12-12-2008	PROFIEL 8
9	1	S001	/	/	1	12-12-2008	/
10	1	S002	/	/	1	12-12-2008	/
11	1	S003	/	/	1	12-12-2008	/
12	1	S004	/	/	1	12-12-2008	/
13	1	S005	/	/	1	12-12-2008	/
14	1	S006	/	/	1	12-12-2008	/
15	1	S007	/	/	1	12-12-2008	/
16	1	S008	/	/	1	12-12-2008	/
17	1	S009	/	/	1	12-12-2008	/
18	1	S010	/	/	1	12-12-2008	/
19	1	S011	/	/	1	12-12-2008	/

20	1	S012	/	/	1	12-12-2008	/
21	1	S013	/	/	1	12-12-2008	/
22	1	S014	/	/	1	12-12-2008	/
23	1	S015	/	/	1	12-12-2008	/
24	1	S016	/	/	1	12-12-2008	/
25	1	S017	/	/	1	12-12-2008	/
26	1	S018	/	/	1	12-12-2008	/
27	1	S019	/	/	1	12-12-2008	/
28	2, 3 en 4	S020	Ja	Ja	6 (Var.)	12-12-2008	De 18 ^{de} /19 ^{de} eeuwse (land)weg bevindt zich tot 90 – 100 cm onder het maaiveldniveau.
29	2	S021	/	/	1	12-12-2008	/
30	2	S022	/	/	1	12-12-2008	/
31	2	S023	/	/	1	12-12-2008	/
32	2	S024	/	/	1	12-12-2008	/
33	2	S025	/	/	1	12-12-2008	/
34	2	S026	/	/	1	12-12-2008	/
35	2	S027	/	/	1	12-12-2008	/
36	2	S028	/	/	1	12-12-2008	/
37	2	S029	/	/	1	12-12-2008	/
38	2	S030	/	/	1	12-12-2008	/
39	2	S031	/	/	1	12-12-2008	/
40	2	S032	/	/	1	12-12-2008	/
41	2	S034	/	/	1	12-12-2008	/
42	2	S035	/	/	1	12-12-2008	/
43	2	S036	/	/	1	12-12-2008	/
44	2	S037	/	/	1	12-12-2008	/
45	2	S038	/	/	1	12-12-2008	/
46	2	S039	/	/	1	12-12-2008	/
47	3	S040	/	/	1	12-12-2008	/
48	3	S041	/	Ja	2	12-12-2008	NATUURLIJK ONDIEP SPOOR
49	3	S042	/	/	1	12-12-2008	/

50	3	S043	/	Ja	2	12-12-2008	NATUURLIJK ONDIEP SPOOR
51	3	S044	/	/	1	12-12-2008	/
52	3	S045	/	/	1	12-12-2008	/
53	3	S046	/	/	1	12-12-2008	/
54	3	S047	/	/	1	12-12-2008	/
55	3	S048	/	/	1	12-12-2008	/
56	3	S049	/	/	1	12-12-2008	/
57	3	S050	/	/	1	12-12-2008	/
58	3	S051	/	/	1	12-12-2008	/
59	3	S052	/	/	1	12-12-2008	/
60	3	S053	/	/	1	12-12-2008	/
61	3	S054	/	/	1	12-12-2008	/
62	3	S055	/	/	1	12-12-2008	/
63	3	S056	/	/	1	12-12-2008	/
64	3	S057	/	/	1	12-12-2008	/
65	3	S058	/	/	1	12-12-2008	/
66	3	S059	/	/	1	12-12-2008	/
67	3	S060	/	/	1	12-12-2008	/
68	2	S061	/	/	1	12-12-2008	/
69	4	S062	/	/	5	12-12-2008	18 ^{de} -20 ^{ste} eeuws huis
70	4	S063	/	/	1	12-12-2008	/
71	4	S064	/	/	1	12-12-2008	/
72	7	S065	/	/	1	12-12-2008	18 ^{de} -20 ^{ste} eeuws huis
73	7	S066	/	/	1	12-12-2008	/
74	7	S067	/	/	1	12-12-2008	/
75	1	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 1 SECTOR 1
76	1	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 1 SECTOR 2
77	1	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 1 SECTOR 3
78	1	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 1 SECTOR 4
79	2	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 2 SECTOR 1
80	2	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 2 SECTOR 2

81	2	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 2 SECTOR 3
82	2	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 2 SECTOR 4
83	3	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 3 SECTOR 1
84	3	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 3 SECTOR 2
85	3	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 3 SECTOR 3
86	3	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 3 SECTOR 4
87	4	/	/	/	2	12-12-2008	SLEUF 4 SECTOR 1
88	4	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 4 SECTOR 2
89	4	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 4 SECTOR 3
90	4	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 4 SECTOR 4
91	5	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 5 SECTOR 1
92	5	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 5 SECTOR 2
93	6	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 6 SECTOR 1
94	6	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 6 SECTOR 2
95	7	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 7 SECTOR 1
96	7	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 7 SECTOR 2
97	7	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 7 SECTOR 3
98	7	/	/	/	1	12-12-2008	SLEUF 7 SECTOR 4

4. Profielen

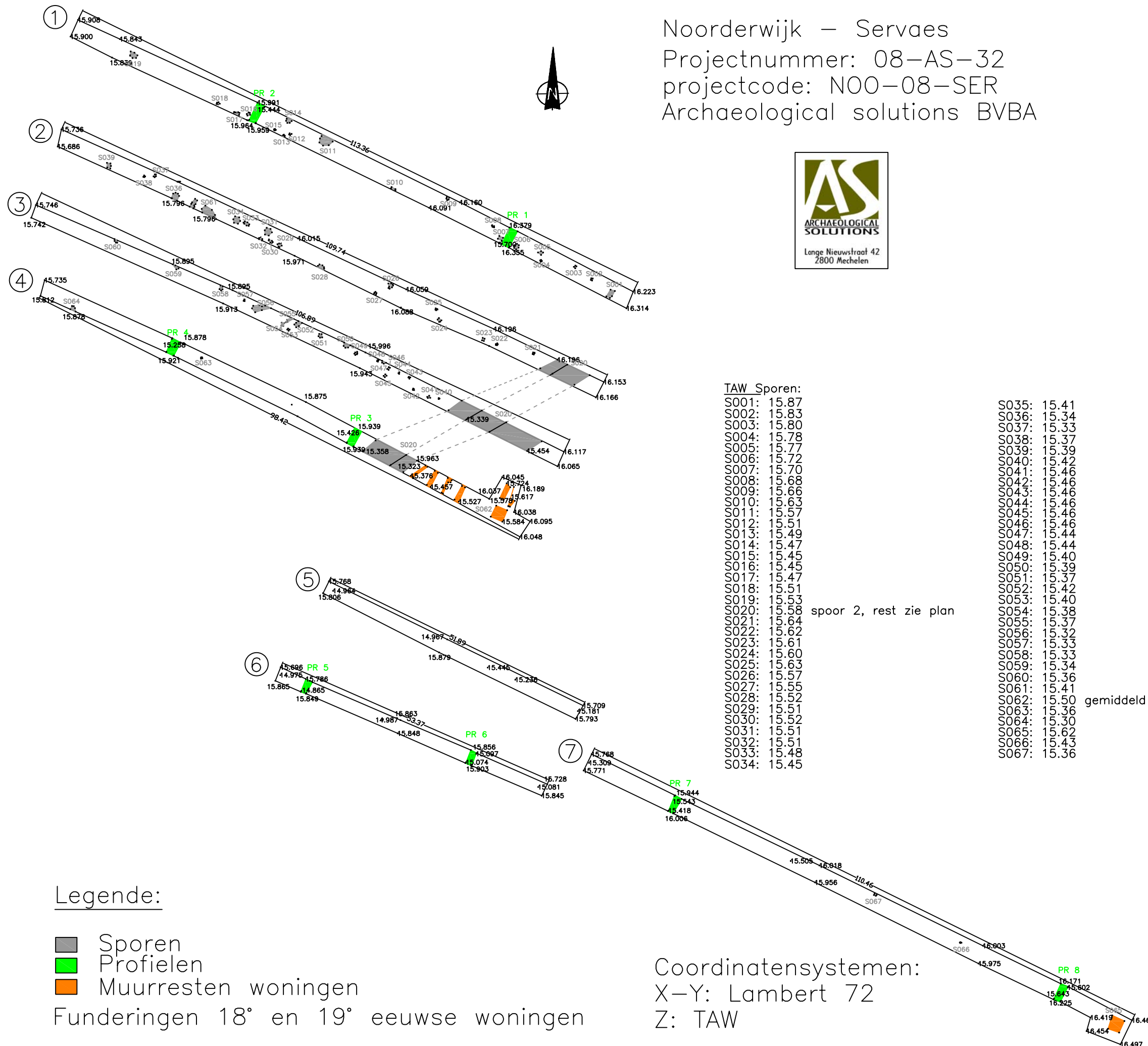
---

5. Overzichtsplan

Noorderwijk – Servaes
 Projectnummer: 08-AS-32
 projectcode: N00-08-SER
 Archaeological solutions BVBA

Legende:

- Sporen
- Profielen
- Muurresten woningen
- Funderingen 18^e en 19^e eeuwse woningen

Coördinatensystemen:
 X-Y: Lambert 72
 Z: TAW